

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytörszékben.

Balog Tuta az irodalomban.

Élénk emlékezetünkben van még a dánosi haramiák rettenetes munkája. Megrázkódott az egész társadalom, mikor értesült a kegyetlen gyilkosságról s a szerencsétlen Szarvas Teréz borzasztó sorsáról. Hallottunk hangokat akkoriban a cigány ügy sürgős rendezéséről, a közvélemény, mint egy ember, állott fel és erőlesen követelte, hogy a rablás és gyilkosság cinikus vadjai a legszigorúbb büntetésben részesüljenek.

Ma már nyugodt a közvélemény abban a tudatban, hogy a haramiák fogva vannak, ott szenvednek a börtön fenekén rettenetes gaztettükért.

Pedig csalódik a közvélemény, szörnyen csalódik. Garázdálkodnak most a haramiák: a toll haramiái. És ez a legveszedelmesebb. A dánosi haramiák csak a testet ölték meg, de a toll haramiái a lelket zuzzák össze, mert piszkos tollaikkal megteremtik a szennyirodalmat. Hány és hány lilomhullást okozott a patkánylelkek piszkos irodalmi munkája. Mint a gaz terjed szét a mótely, az erkölcstelenség bacillusa az újságok, a művészet és színházak révén. Nap-nap után üti fel fejét egy-egy mérges növény az irodalom kertjében. A legujabb dánosi haramiákkal van összekötöttesben.

A dánosi rablógyilkosság főhősét, a kéjgyilkos Balog Tutát tollhegyre kapták a modern tollharamiák, regényt írtak róla s megtették főszereplőnek. Ez a regény igazán a kloakák terméke, az állati szenvedélyek vad őrlőjéé.

Undor fogja el a jobbjézű embert, ha elolvassa e regényt, mely az erkölcsi nihilizmus szemétdombján termett. Átolvasása lélekgyilkosság.

Megdöbben az ember a gondolatra, ha e fürtelem az ifjúság kezébe kerül. Mi lesz a jövő reménységével, ha lázas arccal merül bele a meztelen erkölcstelenség dicsőítésébe olvasásába? Mi lesz a lelkevel, jellemének sudár törzsével, ha a szomoridezsők piszkos, fajtalan termékeivel táplálkozik? Hisz ma már színházba nem lehet engedni az ifjúságot, mert félt, hogy szívébe lopja magát a frivolitás, mely ördögi kacajjal kergetőzik a deszkákon. Hisz ma már kirakatokat kell lezárni, nehogy a gyermek-ifjúság arcára kilődjön az érzéki pir a venuszi képek láttára. — S még az újságok kellene csak, melyek patkány mérget titokban, ellenőrzés nélkül élvezheti kiülledt szemekkel.

Mit tegyen a szegény tanító a rettenetes pusztítás ellen? mit tegyen a pap a mótely, a bacillus kiirtására? Hiába dolgozik, legyőzi az a hatalom, melyet Napoleon nevezett el nagy hatalomnak, melynek ólomkatonái a frivolitás regiméjébe osztva megostromolják az erkölcs sziklavárát a lelkekben.

Itt talpra kell állni szülőknek és az egész társadalomnak; mert ezek a bűnösök.

A szalónok diszasztalain ott éktelenkednek a Zóla-féle piszoktermékek; a mester gerendán titokban huzódnak meg a ponyvairodalom pikánsabb füzetei. És ne féljünk: az ilyen diszasztalok

könyveit nem lepi be a por, a ponyva termékekben szaporodnak a számfűlekek s ezek a jelenségek azt mutatják, hogy a bűn, az állatiasság tartja diadalmas bevonulását a tiszta lélekbe.

Az ártatlan lélek zárt ajtó megett olvassa a piszkot, fel-felrebben, hátha felfedezik; az érzékes, pikáns részek arcába kergetik a vért, de mégis tovább játszik a tüzzel. Lángoló szemekkel merül bele az olvasásba s lelke megszokja a fürtelet, szíve nem veszi észre a mérget, mely belopja magát a lelkebe.

A perverz ember nem szégyenli a piszkot, ördögi kacajt hallat a pikáns leírásoknál s állati vigyorgással élvezi a lilom letörését.

Le a diszasztalokról a trágár regényekkel; félre a mestergerendáról a ponyva termékekkel, mert megmérgezik a családot, mert üres lesz a bölcső, hideg a családi tűzhely, pokol a családi szentély!

De hibás a társadalom is, mert nem üldözi az irodalmi kalózkodást, nem kényszeríti az éji baglyokat vissza oduikba, hogy piszkos tollukkal meg ne ássák sírját a társadalomnak. Hibás a társadalom abban, hogy intelligenciánk hódol a divatos erkölcstelenségnek, hibás abban, hogy népünk kezdi megkedvelni a pikantériákat, mert nem akadályozza meg a salak terjedését, nem követeli a kormánytól azt az erős kezét, mely végre-valahára elbánná az irodalmi kalózkodókat.

Ha egy pár keresztény újságíró felszólal az irodalmi züllés ellen, a társadalom azonnal vál-

Nyaralóból.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

A házban már köröskörül minden lakásból kimentek nyaralni. Ki falura, ki fürdőre, ki utazni. A kinek kisebb gyermekei voltak, az már májusban szedelőzködött: az iskolás gyermekeket junius végén vitték. Csak egy-két hivatalnokapa meg egy gyalogos kapitány maradt az emeleten, a kik nem kaptak szabadságot; a hivatalnokok tehát kénytelen-kelletlen élvezik a szalmaözvegyesség gyönyörtüseit és keserűségeit.

Mert ne tessék hinni, hogy a tárcátémaiban szülőlködő, vagy jobb élc híjában a szalmaözvegyességre vetemedő irkászoknak mindig igazuk van, mikor a szalmaözvegyességet dicsérik. Rendesen nem szalmaözvegyek követik el ezt a dicséretet; az meg mit tud róla, a kinek nincsen családja? Nem olyan boldog lények azok a szalmaözvegyek; ne tessék ezt hinni. A ki olyan nagyon ki tudja élvezni ennek az állapotnak csapódár szabadságát, nem kell azt féltetni, hogy az esztendő egyéb szakáiban is ne tudja megszerezni a rá való ürügyet. A legtöbbnek kinszenvedés, gyötrelmes áldozat az otthon kerülése; mert hogy kívánkoznék hazamenni, mikor a ri-

deg, néma szobákban sehogy sem találja megszokott otthonát? Semmit abból, a mi szívének mindennapi tápláléka.

Az emeleteken tehát csak ez a néhány szalmaözvegy maradt vissza; a földszinti kereskedő is elküldte feleségét, csak a cipész, a borbély meg a házmester támasztotta tovább a falat a családjával. No meg még egy család, Tormás Huba kishivatalnok három gyermekével. Nekik meg kell mondanunk a falusi levegőről, a szabad napfényről, az egészségről, melyet a többiek zsákban hoznak haza az erdőkről, a tóparttól, a tengerről... Szegények vagyunk, nem lehet.

De kell, hogy lehessen. Hiszen már nem mer elmenni a házmester előtt. Mit gondol fölőle, hogy milyen éhenkórász ember, hogy még pár hétre sem viszi el a családját fürdőre vagy falura! Itt sétáltatja őket a parkban, néha a ligetben; ez bizony kevés annak a szegény asszonynak meg a három gyerekeknek.

— Mi is elmegyünk gyerekek! Ezzel köszönt be a következő vasárnap. Mit szól sz hozzá feleség? Három heti szabadságot kaptam holnapról fogva. Holnap délután indulunk.

E gyerekek ujjongva ugráltak körül. Most már ők is odavághatják büszkén, a

mit tavaly nem tehettek, ha játék közben a háziur fiait kérdik: hát ti merre voltatok? Odamondhatják...

Hol is?

— Hová? kérdi meglepve a nő.

— Feketevizre. Új fürdő. Szép erdeje van; így olvastam egy hirdetésben. Epen az kell a gyermekeknek. Ozone. Az orvosok bizonyítványa szerint ott van elég, mert magasan fekszik. És rendkívül olcsóság. Ötven krajczár a szoba. Az élelem sem drága. És be fogjuk osztani a pénzünket. Hiszen itthon is kell ennünk; ha valamivel többet költünk, azzal tartozunk az egészségünknek.

— De hát hol vetted a rá valót? kérdi felesége.

— Előleget kértem. Azt mondtam, betegek vagytok. A főnök jó ember adott ötven forintot. Megyünk. Féljegyét is kaptam...

A divat szerint a feleségnek rendkívül kellett volna örülnie, hogy ő is ott hagyhatja pár hétre a főváros füstös utcáit, poros lombjait, glédába szoritott természetét. De Tormásné nem a divatlapból szedte életelvet.

— Kedves papám, mondá szelid ellenvetéssel, nagyon szép, hogy így gondoskodol róltunk.

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG.

Mai lapunk 4 oldal.

FJNb00000203

laira kárpja a sajtószabadság frigszékényét, s riadót fúj a „közvélemény” szócsovének megmentésére.

Pedig szó sincs róla, hogy mi békót rakjunk a sajtószabadságra, távol áll tőlünk a szabad véleménynyilvánítás megsemmisítése, de végre is a piszoknak határt kell szabni, meg kell akadályozni az oduk és pincék piszkainak terjesztőt abban, hogy mosolyogva rombolják le az erkölcsöket.

Málna-szörpvel nem lehet gyógyítani; simogatással nem lehet elriasztani a velő nélküli irodalmárokat. Ha a test gyilkosait akasztófára függeszti a bíróság, a lélek gyilkosait a társadalom függessze a megvetés akasztófájára, s akkor nem járnak fölemelt fővel a dekadens műveltség apostolai. Küldjük vissza azt a lapot, mely megnyitja hasábjait a kerítésnek s a mindennapi pikantiériák föltalálásával akarja horgászni az előfizetőket. Mert a társadalom a mindennapi kenyérért imádkozik és nem a mindennapi botrányokért.

Szavunk van a rendőrséghez is. Ha észrevesszük a könyvkereskedések kirakataiban a patkánymérget, huzassák le a vasredőnyt, kobozzák el a förtelmet, nem kirakataba való az, hanem piszkos csatornába. De ez nem elég, az utcai árusoktól is el kell szedni a ponyvatermékeket. A mérget nem szabad nyíltan árulni, még a patikában sem adják mindenkinek, mert megöli a testet, kiaszotta, sivárrá teszi a lelket.

Csak erős kézzel lehet erkölcsileg új nemzedéket teremteni, melynek gerincében lesz velő, feje nem kóvályog, jelleme, mint a sudár fenyő, áll meg az élet viharában. Ez a kor ugysz az állati szenvedélyek szemétdombján turkál, a „post mortem nulla voluptas” öntöző csatornája termékenyíti ma az irodalmi ipart; ennek kell a nyakát szegni. Szemétdomb nem közszemlére, az a kanálsba való, állati szenvedély nem a haladás fokmérője, az a hanyatlás utmutatója. Csak az erkölcs alapján nemesül meg a társadalom, csak tiszta élet hoz egészséges vért az erekbe s ad emberi öntudatot a keresztény ujjászületéshez.

Lucián.

De mondanék más valamit. Elég lenne, ha meglátogatnók két napra a mamát . . .

— No igen. Arra megyünk.

— Nem ugy értem. Csak öt látogatnók meg. Sokáig nem lehetünk a terhére, mert magának is szükös a jövedelme. De két napig. Ez a kis ut, a kisváros világa, untfig elég szórakozás lenne a gyerekeknek az időre. Hiszen egyiknek sincs baja, hogy el kelljen őket vinnünk. Minden nap kijárunk a szabad levegőre, elsátalunk meszebbre is, a hegyek közé; este a magunk könyelmes ágyában pihenhetünk, ebédelhetünk, vacsorázhatunk rendesen . . .

— No igen, hiszen van némi igazad; de gondold meg lelkem, hogy egészen más az a fürdői levégő. Nincs megfertőzötve mindenféle baktériummal! Most ugyan egészségesek a gyerekek, de erőt kell gyűjteniük a jövő telre, a mikor már erősebb lesz a tanulás. Itt pedig nem gyűjthetnek erőt, csak vegetálnak. Bíz csak rám a dolgot. Fogjatok hozzá a készülődéshez; holnap délután megyünk. A mamának már írtam, hogy két napig nála leszünk. Egy kisse szoronkodunk no; de a gyerekek boldogok lesznek.

Mit nem tenne meg az ember a gyermekeiért?

Hogy anyját láthatja, ez a gondolat minden további ellenvetést elhallgattatott az ifjú asszony ajkán. S hálás örömmel szorongatta ferje kezét, mikor a vasuti kocsi ablakába tolakodó gyermekek nagy lármával ujjongtak a sok új dolgon, a mit a robogó vonatról láttak.

Nini kis csirke! — Nem csirke, fiam, kacsa! — Kacsa? Jaj de szép! — Mennyi pipacs! Hát az a nagy rud micsoda? — Kut! Gémes kut!

— Ilyen kut is van? Hogyan húzzák belőle a vizet? . . . Mennyi ember! Ezek is nyaralni mennek! Csak ide ne szálljanak be, hadt maradjunk magunk!

S hogy elkertülék az ő fülkéjüket, örö-

ÜJDON SÁGOK.

A Fejérmegyei Napló telefon száma 208.

— **Hangverseny.** Hirt-adtunk már róla, hogy a fejérmegyei és Székesfehérvári szab. kir. városi *liberkulcsis ellen védőkész* egyesület dec. 6-án nagyszabású hangversenyt óhajtott rendezni. Erre az ünneplőre fölkerék a Budai dalárdát is szives közreműködésre. Az ország ezen elsőrendű dalárdájának szereplése bizonyára nagy vonzerőt gyakorolt volna a közönségre, ha viszont nem vette volna azt anyagilag annyira igénybe, hogy a befolyó jövedelem legnagyobb része a kiadásokra lett volna fordítandó. Epen azért az egyesület kénytelen volt ezen szép tervéről lemondani s a hangversenyt tisztán helyi erőkből előállítani. Meg vagyunk győződve, hogy közönségünk — a nemes cél által vezéreltve épen nem fog megfogyatkozni a részvétel és pártolás lelkesedésében.

— **Beszámoló.** (Beküldött.) Dr. Horváth Gyula orsz. képviselő folyó hó 22-én vasárnap d. u. 1 órákor tartotta beszámolóját Lovasberényben. Mások a házak zászlói voltak ékesítve, most az egész községben csak két lobogó lengett. 48-as képviselő megjelenése máskor ünnepp számba ment a községben, fehérbe öltözött leányok fogadták, s most egészen hidegen; pedig vele jött Csontos Andor a váli kerület képviselője is.

D. e. 9 órákor jelezte beszédének megtartását, de senkisémet jelent meg. 11 órákor átment Pátkára, honnan 1 óra or visszatérve a község háza előtt már mintegy 300—400 polgár várta.

Beszédének elejét figyelemmel hallgatták, hanem mikor az orvosok államosításáról és látogatásai díjainak felmeléséről szolt, percekig nem engedték szóhoz jutni, olyan láрма keletkezett. „Ne meséljen nekünk.” „Nem hiszünk már a 48-asoknak sem.” „Nem tesznek egyebet, csak mindenkinek a fizetését emelik.” „A szegény embernek még a börtét is lenyuzának.” „Hát a mi fizetésünket ki emeli föl?” „Becsapott bennünket Kossuth Ferenc!” „Azután az új választási törvényt ismertette. Ekkor ismételen nagy zaj és láрма keletkezett. Mikor megmagyarázta, hogy miért pártolja a pluralitást és kiknek lesz két szavazata, a község kiáltozta: A béreseknek is kettős szavazatuk lesz. — Igen az lesz azoknak, kik egy helyen 5 évig szoigalm k. Söt az lesz azoknak is, ezt különösen Lovasberényben hangoztatom, a 32 évet betöltött, irni, olvasni tudó azon katonaviselt embernek, is, a kiknek három

gyermeke van. Kijelentette, hogy csak addig akarja a kerületet képviselni, a mig a választó polgárok bizalmát bírja. Ajánlja magát továbbra is a választók bizalmába. (Csekély éljenés.)

Utána Csontos Andor képviselő állt az emelvényre. Ő ugymond csak letarolt szantoföldön járhat, mert képviselőtársai mindent elmondott, ő hát az egyes kalászkodat szedheti föl, tehát a közbeszólásokra kíván megfelelni. S felhívja a a polgárokat, ha valami kérdeznit valójuk van, vagy ha valamit nem értenének, egyenkint tegyék fel a kérdést és készségesen megfelel mindenre.

Matisz Lajos nyug. gazdatiszt azon óhaját fejezte ki, hogy csak azoknak legyen szavazati joguk, kik 24 évet betöltötték, magyarul írni, olvasni tudnak.

Csontos képviselő kijelentette, ha az országgyűlés ezt el is fogadná, a király nem szentesítené.

Megmagyarázta, hogy miért nem lehet az egyenlő szavazatot elfogadni s miért pártolja ő és a 48-as párt a pluralitást. Biztosítani kell az országot, hogy ez mindig Magyarország legyen és a képviselők házában a magyar legyen többségben. Valaki közbe kiáltott: Jobb volt a Kristóffy javaslat. Jobb volt? Ugymond, az 2.900.000 szavazó polgárnak adott volna jogot, ez a javaslat pedig 3.900.000 szavazatot létesít. Ismét egy valaki kiáltozta: „Abcug 48-as párt!”

Igen kellemetlenül hatott a képviselőkre ez és a többi közbeszólás is.

Horváth Gyula ezt nem érdemelte meg. Minden ügyes-bajos ember hozzáfordult s ha lehetett rajta segíteni, segítet — díjtalanul. Ha Bpsten lakásán felkeresték, megvendégelte őket.

Tapasztalhatók a képviselő urak, hogy baj van. Ha a 48-as párt a választások előtt a kis gazdák helyzetén nem segít vagy nem javít, a szocialisták táborába kényszerítik ezt a jó magyar népet. Két év előtt jaj lett volna annak az embernek, ki a 48-as pártra merészelt volna valamit mondani, most meg az a ref. magyar nép, azt mondja: Becsaptak bennünket, már a 48-as pártnak sem hihetünk.

Három idősebb ref. polgár ballag a templomba. A mint a község háza elé érnek, azt mondja az egyik: Ne hallgatnánk mög a beszédöt? A másik rá mondja: „Hallgassa mög a silányság.”

A legdühösebb 48-asok, a reformátusok voltak községünkben, ha más elvet vallott valaki, annak ablakait bevették, vagy zászlóját éjjel letép-

maradásukat a vendéglő asztalától. Otthon még a konyhaajtón sem juthat be a szomszéd pillantása, ebben a pirinyó fészekben a gyonrukat is véges-vegig fűrészlik a vizsga pillantások, legrikább pedig az a sajtóságos ösztön, mellyel nemcsak a vendéglős, a pincér, hanem minden vendégtárs kiszagolja, hogy van-e valami a zsebben?

Vacsora még volt. De mi lesz a holnap ebédével?

— Nem tehetünk másképen; szolt Tormás ur a feleségéhez. Nem szabad mutatnunk, hogy elfogyott a pénz; mert semmivé lesz minden hitelünk. Bezárják ezt a nyomorult kuszliakat is az orruk előtt. A jegyünk megvan, hála Istennek; de ez nem elég az utra. Holnap elviszék egy darab szálamit s elmegyek a Bányatelepre. Harom óra ide gyalog. Onnan nem fordulhat vissza az ember estének előtte. Csodálkozni fognak rajta némelyek, hogy mit nézek azon a rongyos bányán; de hát vannak olyan emberek is, a kiknek minden hitványságot látniok kell, ha orruk elé kerül. Hát én is ilyen ember lehetek. Ti meg ebédelték rendesen s azt mondjátok, vártok. Vártok addig, mig kifogytok a türelemből. Akkor azt mondod: borzasztó, nem fizelhetsz, mert nálam a pénz, megígértem, hogy délre visszajövök, talán baj történt vagy ott fogtak ebédre s könynyelmen megfellekedtem fölötök. Oh kérem, semmit sem tesz; fogja mondani a pincér . . . És addig kislitók valamit.

De mit?

Semmit sem tudott mondani, mikor késő este hazatért a barangolásból. Ott kóválygott egész nap a hegyen, vagy a lankás egy-egy árnyékos vágásában heverészett, a mig csak le nem szállt a nap.

Nincs má. mód, haza kell mennie. Ott majd kölcsönöz annyi pénzt, hogy hazahozhatja

ték s most ez a nép teljesen el van hidegelve a 48-as eszmék iránt. A tisztelt képviselő urak siessenek olyan törvényt alkotni, amely a kis emberek jobbélét biztosítja, mert ezt a becsületet hazáját szerető magyar népet elidegenítik a 48-as eszméktől. Csak hallanak miként beszél a véresebb százias 48-as polgár!

A nép jólétét biztosító törvényt minél előbb! Nagy Emil orsz. képviselőnek igaz van. Ha törvényt nem hoznak, mely kis embereknek segítene, a 48-as pártnak vége lesz.

— **Eljegyzés.** Mundy Lajos zámolyi kántortanító eljegyezte Török Gyula várpalotai magánzó bájos leányát, Ilonkát.

— **Utolsó ut.** Posits Mihály kanonokot tegnap kísérték ki a temető csendes nyugvó helyére. A székesegyház teljesen megtelt a hívők seregével. Ott láttuk Saára Gyula dr. polgármesterrel élükön a városi, megyei hatóságokat, valamint a katonaság küldöttjeit. Nagykerékát községet Kéri Ferenc plebános, Vértési Vencel jegyző, Mészáros György bíró és Somogyi Ferenc gazda képviselték. Ott volt testületileg a Kath. Kőr, a melynek elnöke volt, a ker. munkásegylet, a tűzoltók s. b. Az ünnepélyes gyászmitét Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök vezette, ő szentelte be a koporsót is, amelyet a sz. Szebeorics Jenő apátkanonok kísért ki a szederkert temetőbe nagy papi segédlettel.

Megelégedéssel láttuk, hogy a temetés alkalomával kerültek minden felesleges fényt és bőkezűséget. Azt a költséget, amit ilyen célra fordítottak volna, Lakatos Frigyes dr. okos intézkedése folytán a helybeli közölköt szolgáló s arra nagyon is rászoruló katolikus intézmények istápolására fordítják.

Nem titkoljuk el — épen séggel nincs rá okunk — s kifejezést adunk annak a szomorú tapasztalatunknak, amely bennünket Posits Mihály halálával ért. Amint már említettük, életében csupa tűz, csupa lelkesedés volt, ha az egyház ügyéről volt szó. Senki nálánál hevesebben nem tudta munkára serkenteni a dolgozókat, ha a százféle oldalról szorongatott katolikus egyház megvédéséről volt szó. Csak akkor fagyott meg a szíve, mikor a katolikus intézmények anyagi támogatását valaki szóba hozta. Akkor egyszerre röge fagyott minden lelkesedése. Amilyen volt — sajnos! — életében, olyannak mutatta magát

a családot. De mit csinálnak addig a pár napig is? Itt még becsapni sem lehet semmit.

— Szerencse a szerencsétlenségben; mondta az asszony. Gondoltam rá, hogy főnnakadhatunk Kértem a mamától. Neki sem volt a szegénynek, hiszen minden fillért előszedett a megvendéglésünkre. De megígérte, hogy utánam küldi, ha teremthet. Megküldte. Ma kaptam meg. Tíz forintot. Ez elég lesz pár napra. De siess a kiváltásokkal! Csak haza, haza mentül előbb.

— Ah mégis csak olyan asszony vagy, te édes!

— Akkor kellett volna tudnod, mikor utra készültünk.

— Igen, igen, te ellenezted. De mikor nektek akartam jót cselekedni!

— Sem kényelem, sem elelem, sem levegő, sem szórakozás, gyönyörű nyaralás, mondhatom. Jövének megint esziendőre?

— Soha többé, soha.

Harmadnapra megszabadult az asszony a híres Feketevizitől. Még csak most lesz drága ez a fürdő, a mikor Tormásnak fizetnie kell a részleteket. Mert nem kapott olcsóbban kétszáz percentnél.

Kitavasodik mire megisztult ettől a fürdőtől.

— El ne dicsekedjetez gyerekek, fenyegetőzött, hogy fürdön voltatok, mert kikaptok. Értitek? A nagymamánál voltunk. Sehöl másutt.

Az idén fölötté boldog, hogy sehová sem hivta vágya.

Szánakozva nézi pajtásait, mikor megkezdik a szalmaözvegyek vendéglőjébe való zarándoklást.

— Vajjon hány percentre küldték ezek a feleségüket?

... Es talán nem nyaralnak így sokan az áldott vidéken, a falusi levegőn, a friss szénaitall hullámjai között?

Sziklay János.

a halálhoz közel is. Helek óta ismerjük végrendeletét s keserű fájdalommal láttuk, hogy abból a tekintélyes vagyonból — közel 100 ezer korona — a melynek minden része az egyház közvagyonából származott; úgy szólván csak morzsák jutottak vissza szent hitünk ügyeinek istápolására. S kétszeres fájdalommal érezzük ezt az ő részéről, a ki ismerte főviről-hegyére az egyház újabb mozgalmának minden fázisát, részt vett bennünk, szavával, vezérlő gondolataival gyűjtött, munkába vitt s azután fészésvívvél nézte végig, hogy mint küzd egyik intézményünk a másik mellett halálos harcra az anyagi eszközök híján, mint szenvedőnek a legmenesebb eszmék azért, mert alig akad csak egy-két emberünk, a kinek az elve mellett szíve is van. Szegény Posits Mihálynak vigasztalóbb volt az a gondolat, hogy rokonai közül az egy telkes gazdákból két telkes gazdát csináljon, mint hogy visszaadjon az anyaszentegyháznak a morzsán kívül egyebet is abból a tekintélyes vagyonból, a melyet az egyház tőkéjéből nyert.

— **A szegény gyermekeknek.** A Jótékony Nőegylet ezidén is felruházta a szegény gyermekeket a szükséges téli ruhával. 24 fiú és 24 lány kapott teljes téli öltözéket. A felruházó ünnepély a kath. Legényegyletben folyt le. Szőgyény Marich Julia, a Nőegylet enőknője szép beszédet intézett az apróságokhoz.

— **Népszövetségi gyűlés.** Nagyszerű népszövetségi gyűlés folyt le a múlt vasárnap Seregélyes közsejében. A község lakosainak csak alig egy harmadrésze katolikus, a népszövetség mégis biztató kiállításokkal bontotta ki zászlaját. A gyűlés az iskola termében folyt le, ahova összejött a község katolikus lakosságának színe java. A hatóságot Brandt Dezső jegyző képviselte. Az első szónok Haller István, a népszövetség agilis főtitkára volt, ki nagy tetszéssel fogadott beszédében fejtegette a katolikusok szervezkedésének szükségességét, másképen a megváltozott társadalmi viszonyok közt a katolicizmus érdemeihez és szamarányához mérten befolyásához nem jut. Borján Ferenc hírlapíró a társadalom visszahátréplését rá s hangsúlyozta, hogy ezekkel szemben a szervezett katolicizmusnak nagy kötelességei vannak. Még Becsák Ernő plebános intézett néhány lelkes szót hiveihez, figyelmükbe ajánlván, hogy a megalakult népszövetségnek szervezetben összpontosított erejét minden intézményben érvényesíteni kell. Az elhangzott lelkes beszédek hatása alait nyomban megindult a tagjelentkezés. Ott a helyszínén, dacára az idő előrehaladottságának, nyomban 100 népszövetségi tag jelentkezett. A toborzás lelkesen folyik.

— **Áthelyezés.** Kovács Béla telekkönyvi irnokot hasonló minőségben a pestvidéki törvényszékhez helyezték át.

A Nádor csatorna társulat az évi rendes közgyűlése folyó hó 15-én lesz Szegszárdon.

— **Póthitel.** Mintegy 9 ezer korona póthitelre volna szüksége a városnak. Ennek előteremtése tárgyában tegnap értekezlet volt a városházán. A bizottság megállapodott, hogy a szükséges póthittel a jövő közgyűlés elé fogja terjeszteni megszavazásra. A különféle címeken eszközölt megakartások révén a szükséges összegre már van is fedezet.

— **A községy választások.** Nagyrészt tegnap folyt le a vármegye községyeiben a képviselőtestületi tagok választása. Még eddig csak szörványosan kaptunk híreket a választásról, egy figyelemre méltó jelenségről azonban már most is beszámolhatunk. Sárszentmihály községyben az alakulóban levő kath. népszövetség már belemert a választásba s örömmel konstataljuk, hogy győzelmet aratott. A katolikus népszövetség jelöltjei mind bekerültek a képviselőtestületbe. Igazán figyelemreméltó, hogy ebben nagyobbára reformátusoktól lakott községyben is elhatározóan állta meg helyét a népszövetség. Az összetartásban az erő. Az ellenpárt csak egy jelöltet tudott bevinni. Megválasztottak: K. Horváth Imre sárpen-telei plebános (115), Sági Vargha István (114), Rab János (113), Domján István (110). Cs. Szabó István (106) és Steier István (106) Damján Gábor póttag. A választók egy szálig leszavazták. **Közpénzügyek megválasztottak:** Maricsek József, Karsai János, Deutsch-Mór Szabó József,

id. Bakos István, Györe Gyula és Sárközy Aurél, Ott Károly póttagok.

Sárkeresztesen id. Nagy János, Főrhéc János, Cs. Szabó József, ifj. Szabó József, Horváth Mihály és Igari István, Peksi János póttagok.

— **Cselédlakások a főispán birtokán.** Az új cselédlörvény előírja, hogy 10 éven belül minden gazda köteles egy szobából és külön könyvházból álló cselédlakásokat építtetni. Az új törvény ezen eléggé meg nem becsülhető szociális értékű intézkedésének megvalósítása bizony nehezen megy. Földbirtokosaink nagy része megelégszik azzal a tühretlen állapittal, hogy a cselédség összezsúfolva, alacsony, egészségtelen lakásokban szorong. Tudunk nem egy olyan gazdaságot, melyben a cselédség a legnyomorultabb lakásvizonyok között él. Egy szobában négy család is lakik, van olyan szoba, amelyben 35—40 lélek szorong. Széchenyi Viktor gróf vármegyénk nemes lelkű főispánja, minden tekintetben mintaszerű cselédlakásokat építtetett sárpen-tei birtokán. Lauzschmann Gyula dr. a vármegye főorvosa egészségügyi szemlén künn járván a főispán birtokán, nem tudott eléggé csodálkozni a cselédlakások mintaszerű építésén s modern felszerelésén. A nép ügye iránt meglek rokonszenvet érző főispán szociális gondolkodása például szolgálhat földes uraink előtt.

— **Kérelem Fejérmegye közönségéhez.** Mély tisztelettel kérem a vármegye közönségét, hogy a Fejérmegye arháizában elhelyezett árva karácsonyfájára kegyes adományokkal hozzájárulni kegyeskedjék, hogy ezen nagy napon az elhagyott, s a vármegye közönségének lelkes elhatározásából felkarolt árva részére karácsonyfát állíthassunk fel. Kérem a kegyes adományokat folyó évi december 15 ig címre utalványon megküldeni. — Székesfehérvár, 1908 november 14. Szilits Jenő, alispán.

— **A sárbogárdi gyilkosság.** Az esküdtszék tiszteletreméltó intézménye büszkén jegyezheti fel teendői közé azt az újabb borzalmas gyilkosságot, a mely Sárbogárdon, illetőleg a szomszéd Sárszentmiklóson történt. A férjeknek elég egy kis kedélyhullámsz, egy kissé hangosabb szó, vagy nemtetszés és irgalmatlanul lelovják, vagy leszurják feleségeiket, akár a vadászok a nyulat. Legutóbb megírtuk már, — most pedig sárszentmiklósi levelezőnk részletes híradása alapján kibővítve adjuk híret annak a szörnyű gyilkosságnak, a melynek színlelt a sárbogárdi vasúti vonal menti órház volt:

Dömök István ev. ref. vallású 49. sz. vasúti ór vasárnap este Sármelekre ment lakodalomba öccsével, ki Budapestről volt épen nála látogatásban. 10 óra felé a lakodalomból öccsével haza ment s együtt még vacsorához is ültek. Vacsora után az öccs kissé kiment a szobából. Ekkor a feleség szemére hánytá urának, hogy a terhes vasúti szolgálatot egyedül reahagyja s a nagy hidegben és sötétségben neki kell a vonatokat őrizni, míg ő, a férj, vig mulatozásokban vesz részt. Erre a szerencsétlen ember magáról megfeledezve, kétszer feleségére szurta a kést, ki akkr már az ágyban feküdt. A sikoltásra az öccs besietett, de a lámpa már akkorra el volt oltva a szobában s mindent csendben talált. Kigyújtott tehát s remélve vette észre, hogy sögornője véreben halva fekszik az ágyról lecsuszva. Rögtön telefonált Sársbogárdra csendőrökért, kik közül kettő csakhamar meg is érkezett s az öccs kihallgatása után rögtön az ór keresésére siettek, kit Sármeleken találtak meg a lakodalmas háznál, hova azzal a hírrel állított be, hogy feleségét meggyilkolták, míg ő a szemafor lámpát gyújtotta meg. Öccsét addig a gyilkosok a férhelyre zárták. A csendőrök megvasálva vitték a 49. sz. órházhoz lakására. Ott öccse szemébe mondta, hogy őt senki sem zárta be, hanem bátyja, míg ő ott volt, gyilkolta meg saját feleségét. A vizsgálat serényen folyik. Dömök István erősen tagadja a gyilkosságot. A csendőrök öccsét is visszatartották kihallgatást végett. Mindenki csodálkozik a véres eseten, mert Dömök feleségével mindig jó viszonyban élt s nagyon megnyerő magaviseletű is volt. — Kiváncsiak vagyunk az igazság kiderítésére.

Mozgósítás? Arra alá Boszniában egyre veszedelmesebbé válik a helyzet. A jelek azt mutatják, hogy mindig jobban puskaporos lesz a levegő. A mi katonáink, a 69. gyalogezred pécsi csapata már rendeletet kapott, hogy menjen le Boszniába. A mint halljuk, a gyalogezred helyben állomásozó századaiból is utaztak el katonák Boszniába. Ugy hírik, hogy dec. 3 án megy az egész hadtest, hogy az annektált tartományban készen álljon minoen bekövetkezhető eseményre. Már is trombita harsog, dob pereg, kész a csatára a sereg, előre!

A Polgári Dalkör felolvasása. A polgári Dalkör a nyár folyamán a Kecskeméten tartandó országos dalosversenyen részt venni óhajt és ezért elhatározta, hogy úgy működik, mint pártoló tagjainak számát szaporítani fogja. Ezen ügyből kifolyólag a dalkör vezetősége az alábbi felhívás közzétételére kért fel bennünket:

Felhívás.

A Székesfehérvári Polgári Dalkör 1908. október havában tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy az 1909. év nyarán Kecskeméten tartandó országos dalosversenyen részt vesz.

Felkérjük ennél fogva azokat, kik a Polgári Dalkörbe működő tagként belépi óhajtanak, a Polgári Dalkörnek a Kossuth-utcai Iparos Körben levő helyiségében a dalórák alatt, kedden és pénteken este 8—9 óra közötti időben — a kar nagynál, — akik pedig a Polgári Dalkörben pártoló tagként belépi, a versenyen megjelenni és az ezzel járó kedvezményekben részesedni óhajtanak, belépési szándékukat az előknél 1908. december 15-ig annál is inkább bejelentsek, mert ezen határidőn túl jelenkezöket el nem fogadhatunk.

Hazaftas tisztelettel

a Székesfehérvári Polgári Dalkör.

Jámbor Zsigmond Dr. Csöppentky Mihály karnagy. elnök.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet gyözni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani a SCOTT-féle Emulsio által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a

SCOTT-féle Emulsio-t.

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsio valószínűsége a SCOTT-féle módszerrel való gyógyulást — a halászt — kérjük ügyelőmbre venni.

A tolvajok boszuja. Berta Gábor és József kishörtségi cselédek állandóan lopkodták az uraságot. A császár feljelentette őket, mire a két tolvaj boszut esküdött ellene. A mult vasárnap annyira megverték a császt, hogy most élet halál közt lebeg.

Ellenlábások. Mórocz Katalin és Kendi Róza cselédleányok vasárnap este felbuzították két honvédet, hogy a Miska kocsisit verjék meg. A kocsisnak, aki szintén szemet vetett a lányokra, az volt a bűne, hogy a honvédek előtt bezárták a kaput. A két honvéd annyira helybenhagyta a kocsisit, hogy a bíróság előtt fog meggyülni a bajuk.

Uj csendőrör. Rácalmás községnek régi óhaja teljesül. A napirenden levő verekedések, perpatvarok szükségessé tették, hogy a községben csendőrör állítsassék fel. A jövő év elején állítják fel a csendőrállomást.

Lengyelék dolga. A mohai Lengyel-család állandó perpatvarban él egymás közt. A kiterjedt családban történt verekedésnek csak egyik kiemelkedőbb mozzanata az, hogy Lengyel István édesapját, id Lengyel Józsefet a nyáron úgy megverte, hogy súlyos testisértsést szenvedett. A törvényszék 6 heti fogházra ítélte az elvetemült legénykét.

Fatolvajok. Firsél Erzsébet és Kovács Károly adonyi lakosok egystérte meglópták Müller Adolf fatelepét, hogy a legkönyebb módon jutván fához, elviselehetővé tegyék a tél ridegségét.

Öngyilkosság. Csánk János móri csizmadia aki állandó kedvelője volt a szeszcsitaloknak, felkötötte magát lakásán. Sippos Mihály a házigazda, csak holttestére akadt már.

Szerelm és forgópisztoly. D. Tóth József szabaddatyáni lakos f. hó 21-én beállított Keresztes Erzsébet lakására s forró szívvel szerelmet vallott neki. A megszeppent teremtés erre a nem várt esetre egyszerűen kidobta udvarlóját. Ő azonban nem tájtoit, revolvert szerzett s azazal lövöldözött be a leány ablakán.

Szökött feleség. Horváth István Ericshez tartozó istvánpusztai lakos hités felesége megszökött: Hogy ezt a szökést minél emlékezetesebbé tegye, magával vitte férjének 120 korona pénzt s egyéb ingóságait 215 korona értékben Férje csak hivatalos megkeresés után fogja viszontlátni.

SZINHÁZ.

Kedd, nov. 24.

Kék egér. Ez az olcsó hatást vadászó francia bohózat nem a maga egészében hat, mint költői alkotás, hanem az érdekesen megkonstruált kacagató jeleneteivel. Az első előadás csekély számu nézőközönség előtt folyt le, az igazgató azonban „közkívánatra” színrehozatta kedden este is. Hat ez igen érdekes. A „közkívánatra” előadott darab negyedhatat sem hozott össze. A közkívánatot bizony ebből a jelenségből épen nem sikerül kihámozni. Az előadás elég jól ment. A mi színészeink azonban tisztességes darabban is jól meg tudják állani helyüket.

Szerda, nov. 25.

A vetélytárs. Francia színmű — nagy csatlódás azoknak, kik a sokat ígérő cím és a francia eredet után szinpadi perverzitasoktól féltek, kellemetlen azoknak, akik ilyeneket vártak. A darab a hitvesi korrektség gloriifikációja — aszszonyi részről. Jane (Veró) tíz év előtt lett a felesége Andrenek (Déri), a piszkos kis agyagdagasztónak, kinek műsája lett s kiből ez idő alatt hírneves, előkelő és vagyonos szobraszművész teremtett. Bár gyermekük nem volt, boldogan éltek a magasabb művészi légkörben és egymás odaadó szerelmében. Azonban az irigy végzet odaveti a művészpár közé a férj egy szegény, de kalandos rokonát (Kovács) és leányát Simone-t (Sinkó). Andrő beleszeret a beteges idegzetű lányba, mire művészete megrokkant, férfissága is cserben hagyja, de viszont a lány egy gyönyörü jelenet után, melytől mindent vártunk, nagy megütözésünkre szeretőjévé lesz. A feleség észrevesz mindent, de nem árul el semmit, hanem az ideális nő minden nemes eszközeivel akarja a veszendő férjet visszatartani. Nem sikerül, mert

a szeretőből anya lesz, kivel André elhagyja — csősége és boldogsága tanyáját. Jane, a feleség, feledhetetlen jelenetben bucsuzik tőle. Később a szerelmyermek meghal, a szerető elbetegesedik, a génusz is cserben hagyja a gyöngye jellemű Andret, az érzeki szerelmnek vége. Viszontlátja Andret, az érzeki feleség — éjszaka, lopva. Megjelenik az elhagyott feleség is. Számonkéri jelenléte okát. Az állhatatlan férfi visszaszírna a szép mulat, de az eddigi feleség, a szerető ve-télytársa, most nőnek mutatkozik: a szó legnemesebb, leghumánusabb értelmében. Férjét visszautasítja a szegény, elhagyott, beteg leányhoz, kinek életét tönkretette, kivel szemben nagyobb kötelességei vannak. Ő lemond férjéről, de megmaradnak az — emlékezései.

A vetélytársak a mellékesektől eltekintve (mert ilyenek is voltak) a szerető és a feleség. Egyik oldalon a mindenkítől megkívánt, a kísér-tésekkel szemben hangos szenvedéllyel deklamáló vendég és rokonleány, ki végül mégis érthetelenül és teljesen következtelenül kapitulál és éppen egy férj előtt, — a másik oldalon az ideális feleség, ki a férfiból embert, nagy művészt kreált, kinek mindenét köszönhette, kit végül — igaz, hogy nagy harc után — de mégis elhagyott amannak a kedvéért. Igazságával megkapó jelenet, midőn a gyermektelen feleség az anyává leit szeretőnek szemébe vágja, hogy: tolvaj! Viszont a vetélytárs az anya jogán követeli magának a férfit — törvényes, de gyermektelen nejétől.

A könyvezet a léha pársziti milió. Ismerős innen-onnan. A darabnak szerkezeti gyengeségei ugyan akadnak, de maga az irányzat gyönyörüen kidolgozott szerepekben jut érvényesülésre. Szívesen elismerjük, hogy Veró Jankát jobb szerepben még nem láttuk. Igazán klasszikus volt. Szép játékára sokáig élvezettel gondolnak vissza azok a kevesek, kik az előadást visszafogott lélekzettel, együttérző lelki feszültségben kísérték. Jó párt-nere volt Déri a férj, Sinkó az érthetetlenül következtelen leány igen intelligens személyesítője. Kovács és Bátor, e kedves két színész, szintén kiváló alakítás nyújtott. A többiek is minden tekintetben igyekeztek feladatuknak megfelelni.

A jó darabot és jeles előadást — sajnós — csak majdnem üres-ház nézte végig.

Kályhák és tákaréktűzhelyek fűtésére legalkalmasabb, leggazdaságosabb, legkellemesebb tüzelőanyag

a sajtolt szén,

mert: állandóan egyenletes meleget ad, mennyisége könnyen ellenőrizhető, nem piszkít és kezelése egyszerű.

100 kgr. ára házhoz szállítva 2 k 40 f.

Megrendelhető Székesfehérváron: „Sajtolt szén” elárusító raktárban

Stibál Gusztáv Rákóczy-utca 6. sz.

(Galambos-ház) és

Krausz Verona dohánytözsdéjében, Nádor-utca.

SCHMÖLTZ LASZLÓ

CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ

SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvételik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.